

MEVSİMLİK TARIMDA

ÇOCUK İŞÇİLİĞİ ile

MÜCADELE

مكافحة عمالة الأطفال

في الزراعة الموسمية

hayata destek

unicef

Hayata Destek olarak yürüttüğümüz çocuk koruma çalışmalarında iki alana odaklanıyoruz:

- ▶ Mevsimlik tarımda olumsuz koşullarda yaşamak ve/veya çalışmak zorunda kalan; güvenli ve sağlıklı bir ortamda büyüme, barınma, gelişim ve eğitim gibi temel haklarından mahrum bırakılan çocuklar,
- ▶ Savaş nedeniyle ülkelerinden göç etmek zorunda kalan, bu göç nedeniyle şiddet, ihmal ve istismara açık hale gelen çocuklar.

Amacımız, çocukların dayanıklılığını arttırmak ve iyi olma hallerini geliştirmek, ayrıca çocuk işçiliğinin bir hak ihlali olduğuna ve önlenmesi gerektiğine ilişkin toplumsal farkındalığın artmasına katkı sağlamak.

Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) iş birliğinde hayata geçirdiğimiz projelerle, çocuk işçiliğinin önlenmesine yönelik çalışmalar yürütüyoruz. Mevsimlik gezici tarım alanları başta olmak üzere farklı alan ve sektörlerde çalıştırılan ya da çalıştırılma riski altındaki çocukların, ihmal ve istismardan korunması ve haklarına erişmesi amacıyla çalışıyoruz. Bu çerçevede, çalıştırılan ya da çalıştırılma riskli bulunan çocukları, eğitime dönmeleri ve temel haklardan yararlanmaları için vaka yönetimi yoluyla destekleme, sosyal hizmetlere yönlendirme ve psikososyal destek faaliyetleri yürütüyoruz. Ayrıca aileler, işverenler ve tarla/bahçe sahipleri için çocuk işçiliğinin önlenmesine yönelik farkındalık artırıcı çalışmalar yapıyoruz. Savunuculuk ve kapasite geliştirme eğitimleri gibi faaliyetler aracılığıyla kamuoyu ve kamu kurumlarına ulaşmayı hedefliyoruz.

Çalışmalarımız, bu hedefler doğrultusunda, UNICEF'in Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi Programına destek veriyor.

نحن، كدعم الحياة، نركز على مجالين في أعمال حماية الطفل التي ننفذها:

▶ الأطفال المحرومين من حقوقهم الأساسية مثل النمو والمأوى والتنمية والتعليم في بيئة آمنة وصحية و يضطرون للعيش و / أو العمل في ظروف سلبية في الزراعة الموسمية.

▶ الأطفال الذين يضطرون إلى الهجرة من بلادهم بسبب الحرب ويصبحون عرضة للعنف والإهمال والاستغلال بسبب هذه الهجرة.

هدفنا هو زيادة تحمل الأطفال وتحسين أحوالهم ، وكذلك المساهمة في زيادة الوعي الاجتماعي بأن عمالة الأطفال تعد انتهاكاً للحقوق ويجب منعها. ننفذ أعمالاً موجهة لمنع عمالة الأطفال من خلال المشاريع التي نفذناها بالتعاون مع منظمة الأمم المتحدة للطفولة (اليونيسيف). نحن نعمل بهدف حماية الأطفال العاملين أو المعرضين لخطر التشغيل في مختلف المجالات والقطاعات ، وخاصة المجالات الزراعية الموسمية المتنقلة ، من الإهمال والاستغلال والحصول على حقوقهم. في هذا السياق ، ننفذ أنشطة الدعم من خلال إدارة الحالات ، والإحالة إلى الخدمات الاجتماعية وأنشطة الدعم النفسي والاجتماعي للأطفال العاملين أو المعرضين لخطر التشغيل ، وذلك للعودة إلى التعليم والتمتع بالحقوق الأساسية. بالإضافة إلى ذلك، ننفذ أعمالاً للعائلات وأصحاب العمل وأصحاب الحقول / الحدائق تزيد التوعية حول منع عمالة الأطفال. نهدف إلى الوصول إلى الجمهور والمؤسسات العامة من خلال أنشطة مثل تدريبات الدعوة وبناء القدرات. تدعم أعمالنا برنامج اليونيسف لمنع عمالة الأطفال بما يتماشى مع هذه الأهداف.

FAALİYETLERİMİZ

Çocukları Destekliyoruz

Çalıştırılan ya da çalıştırılma riski altında olan çocuklar için Hayata Destek Evlerimiz ve Hayata Destek Noktalarımız'daki uzmanlarımızla vaka yönetimi, hukuki destek, psikolojik ve psikososyal destek hizmetleri sunuyoruz. Çocukların ihmal ve istismardan korunmasını, iyilik hallerinin geliştirilmesini; eğitim, güvenli ve sağlıklı bir ortamda büyüme, barınma ve gelişim gibi temel haklarından faydalanmasını sağlamayı amaçlıyoruz.

Aileleri ve Topluluk Üyelerini Bilgilendiriyoruz

Birlikte çalıştığımız topluluklardaki ailelere ve diğer topluluk üyelerine ulaşıyor, çocuk hakları, çocuk gelişimi hakkında bilgi veriyor, çocukların çalıştırılmaları durumunda maruz bırakıldıkları hak ihlallerini, çocuk işçiliğinin yasalarda 'suç' olarak tanımlandığını ve yasak olduğunu anlatıyoruz.

İşverenleri Bilgilendiriyoruz

İşverenleri, bahçe sahiplerini ve tarım araçlarını ziyaret ediyor, onları çocuk hakları, çocuk gelişimi, işveren hak ve sorumlulukları, çocuk işçiliğinin olumsuz etkileri ve kanuni yaptırımlar hakkında bilgilendiriyoruz.

Çocuk Haklarını 'Savunuyoruz'

'Bu İş Çocuk Oyuncakı Değil' sloganıyla yürüttüğümüz kampanyayla çocuk işçiliğine dair kamuoyunda farkındalık yaratmayı ve ilgili mercileri sorumluluk almaya teşvik etmeyi hedefliyoruz.

'Yuvarlak Masa Toplantıları' Düzenliyoruz

Çocuk işçiliği ile ilgili kamu, sivil toplum, işverenler, akademi ve sendika temsilcileri gibi konuyla ilgili çalışma yürüten tüm paydaşları yan yana getirdiğimiz yuvarlak masa toplantıları organize ediyoruz.

Kapasitemizi Geliştiriyoruz

Çocuk koruma politikamızı ve davranış kurallarımızı geliştiriyor, programlarımızı, çalışma prensiplerimizi çocuk koruma perspektifiyle uyumlu hale getiriyoruz. Kurumların çocuk koruma kapasitelerinin güçlenmesine destek oluyoruz.

أنشطتنا

ندعم الأطفال

نحن نقدم خدمات إدارة الحالات والدعم القانوني وخدمات الدعم النفسي والدعم النفسي الاجتماعي مع خبراتنا في بيوت دعم الحياة ونقاط دعم الحياة من أجل الأطفال العاملين أو المعرضين لخطر التشغيل. ونهدف إلى حماية الأطفال من الإهمال والاستغلال وتحسين أحوالهم، و ضمان تمتعهم بحقوقهم الأساسية مثل التعليم والنمو والمأوى والتنمية في بيئة آمنة وصحية.

نبغ العائلات وأفراد المجتمع

نتواصل مع العائلات وأفراد المجتمع الآخرين في المجتمعات التي نعمل معها ، ونقدم معلومات حول حقوق الطفل ، وتنمية الطفل ، كما نشرح الانتهاكات التي يتعرض لها الأطفال في حال تم تشغيلهم ، وأن عمالة الأطفال تُعرّف بأنها "جريمة" في القانون وهي ممنوعة.

نبغ أصحاب العمل

نزور أصحاب العمل والبستانيين والوسطاء الزراعيين ونبغهم بحقوق الطفل وتنمية الطفل وحقوق ومسؤوليات أصحاب العمل والآثار السلبية لعمالة الأطفال والعقوبات القانونية.

"ندافع" عن حقوق الأطفال

نحن نهدف إلى رفع مستوى الوعي لدى الجمهور حول عمالة الأطفال وتشجيع السلطات المعنية على تحمل المسؤولية في الحملة التي نديرها تحت شعار "هذا عمل وليس لعبة للأطفال".

ننظم "اجتماعات المائدة المستديرة"

ننظم اجتماعات المائدة المستديرة حول عمالة الأطفال حيث نجتمع جميع أصحاب المصلحة العاملين في هذا الموضوع ، مثل الجمهور والمجتمع المدني وأصحاب العمل والأكاديميين وممثلي النقابات.

نحسن قدرتنا

نقوم بتحسين سياستنا لحماية الطفل و قواعد السلوك الخاصة بنا ، ومواءمة برامجنا ومبادئنا في العمل مع منظور حماية الطفل. نحن ندعم المؤسسات في تعزيز قدراتها لحماية الطفل.

ÇOCUK İŞÇİLİĞİ

UNICEF çocuk işçiliğini, çocukların çalışmak için çok genç olmaları ya da fiziksel, zihinsel, sosyal veya eğitsel gelişimlerine zarar verebilecek her türlü tehlikeli faaliyetle uğraşmaları olarak tanımlar.

1990'ların başından itibaren kaydedilen düşüşe rağmen Türkiye'de çocuk işçiliği hala çok önemli bir sorun olarak var olmaya devam ediyor.

2012 yılı resmî verileri, Türkiye'de yaklaşık 1 milyon çocuğun, ağır ve tehlikeli koşullarda çalıştırıldığını gösteriyor. Ancak bu sayının, ülkemize sığınan ve neredeyse yarısı çocuk olan 4 milyona yakın mültecinin çalıştırılan çocuklarının da dahil olmasıyla **1 milyonu çoktan aştığı** tahmin ediliyor. Bu çocukların yarıya yakını mevsimlik tarımda çalıştırılıyor.

Çocuk işçiliğinin olumsuz etkileri

- Çocuklar için zihinsel, fiziksel, sosyal ve psikolojik açıdan zararlıdır.
- Çocukların taşıyamayacakları sorumluluklar yüklenmesine yol açar.
- Potansiyellerine ve saygınlıklarına zarar verir.
- Çocukluklarını yaşama ve sağlıklı gelişim haklarından yoksun bırakır.
- Eğitimlerini engeller.
- Fiziksel ve ruhsal sağlıklarını zedeler.
- Çalışma ortamları çocukları sözlü ve fiziksel şiddete, her tür ihmal ve istismara açık hale getirir.

عمالة الأطفال

تُعرّف اليونيسف عمالة الأطفال بأنها كون الأطفال صغاراً جداً على العمل أو مشاركتهم في أي نشاط خطير يمكن أن يضر بنموهم البدني أو العقلي أو الاجتماعي أو التعليمي.

وعلى الرغم من الانخفاض المسجل منذ بداية عام 1990 ، لا تزال عمالة الأطفال موجودة في تركيا كقضية مهمة جداً.

وتظهر البيانات الرسمية لعام 2012 ، أن حوالي 1 مليون طفل في تركيا يتم تشغيله في ظروف ثقيلة وخطيرة. ومع ذلك ، يقدر أن هذا العدد يتجاوز 1 مليون شخص بكثير ، مع وجود أطفال اللاجئين الذين يتم تشغيلهم حيث لجأ إلى بلدنا حوالي 4 ملايين لاجئ و نصفهم تقريباً من الأطفال. ويعمل حوالي نصف هؤلاء الأطفال في الزراعة الموسمية.

الآثار السلبية لعمالة الأطفال

- أمر ضار عقليا وجسديا واجتماعيا ونفسيا للأطفال.
- يؤدي إلى عبء المسؤوليات التي لا يمكن للأطفال تحملها.
- يضر إمكاناتهم وكرامتهم.
- يحرم الأطفال من حقهم في الحياة والنمو الصحي.
- يمنع تعليمهم.
- يضر صحتهم الجسدية والنفسية.
- بيئات العمل تجعل الأطفال عرضة للعنف اللفظي والجسدي ، وجميع أشكال الإهمال والاستغلال.

Çocuk işçiliğinin engellenmesine yönelik yasal çerçeve

Çocuk hakları ve çocuk işçiliğine yönelik uluslararası metinlerin imzacıları arasında yer alan Türkiye, ulusal mevzuatı ve imzalayarak iç hukuk normu haline getirdiği uluslararası sözleşme ve belgeler gereği, çocuk işçiliğinin ortadan kaldırılması gerekliliğini kabul ve taahhüt eder.

Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme 0-18 yaşları arasındaki her bireyi çocuk olarak kabul eder. Ayrıca Sözleşme, her çocuğun “ekonomik sömürden, tehlikeli olabilecek, çocuğun eğitimini engelleyecek, çocuğun sağlığını bozabilecek veya fiziksel, zihinsel, ruhsal, ahlaki ve sosyal gelişimini engelleyecek işlerde çalıştırmaktan korunma” hakkı olduğunu vurgular.

Çalışmada Asgari Yaşa İlişkin 138 sayılı ILO sözleşmesi, çocuk işçiliğini tanımlama ve düzenleme ölçütü olarak, belirlenen “asgari yaş sınırının, zorunlu öğrenim yaşının bittiği yaşın altında ve her halükarda 15 yaşın altında olmayacağını” belirtmektedir. Sözleşme, asgari yaşı zorunlu eğitime bağlayarak, çocuğun bu yaş aralığında işte değil, okulda olması gerektiğini vurgular.

Türkiye’de 15 yaşına kadar çocukların çalıştırılması yasaktır.

15-18 yaş arasındaki çocukların çalışabilmesi ancak 12 yıl zorunlu eğitimini tamamlamasına engel teşkil etmemesi koşuluyla yasalarda belirtildiği şekilde mümkündür.

18 yaşını doldurmamış tüm çocukların ise ‘Ağır ve Tehlikeli İşler Yönetmeliği’ kapsamında düzenlenen işlerde ve koşullarda çalıştırılması yasaklanmıştır ve bu tür işler ‘Çocuk İşçiliğinin En Kötü Biçimleri’ arasında yer alır.

الإطار القانوني في منع عمالة الأطفال

تركيا التي هي من بين الموقعين على النصوص الدولية بشأن حقوق الطفل وعمالة الأطفال، تقبل وتتعهد بضرورة القضاء على عمالة الأطفال وذلك بموجب التشريعات الوطنية والاتفاقيات والوثائق الدولية التي أصبحت المعيار المحلي بتوقيعها.

تعتبر اتفاقية الأمم المتحدة لحقوق الطفل كل فرد يتراوح عمره بين 0 و 18 سنة أنه طفل. بالإضافة إلى ذلك ، تؤكد الاتفاقية أن لكل طفل الحق في "الحماية من الاستغلال الاقتصادي ، والحماية من تشغيله في الوظائف التي قد تكون خطيرة ، أو تعوق تعليم الطفل ، أو تفسد صحة الطفل أو تمنع النمو البدني والعقلي والروحي والمعنوي والاجتماعي". تنص اتفاقية منظمة العمل الدولية رقم 138 بشأن الحد الأدنى للسن في العمل على أن الحد الأدنى للسن المحدد لن يكون تحت سن التعليم الإلزامي ولن يكون بعمر أقل من 15 عاماً ، وذلك كمعايير لتحديد وتنظيم عمالة الأطفال. تؤكد الاتفاقية أن الطفل يجب أن يكون في المدرسة ، وليس في العمل في هذه الفئة كونها ربطت الحد الأدنى بسن التعليم الإلزامي.

تشغيل الأطفال دون سن 15 عاماً غير قانوني في تركيا.

يمكن للأطفال الذين تتراوح أعمارهم بين 15 و 18 عاماً العمل فقط إذا لم يمنعهم العمل من إكمال 12 عاماً من التعليم الإلزامي كما هو منصوص عليه في القانون.

يُحظر على جميع الأطفال الذين تقل أعمارهم عن 18 عاماً العمل في الوظائف والشروط المنظمة في إطار "لائحة الأعمال الثقيلة والخطيرة" وهذه الوظائف هي من بين "أسوأ أشكال عمالة الأطفال".

Çocuk işçiliğinin en kötü biçimleri

182 sayılı Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Sözleşmesi çerçevesinde 'en kötü biçimlerdeki çocuk işçiliği' şöyle tanımlanmıştır:

- ▶ Çocukların alım-satımı ve ticareti, borç karşılığı veya bağımlı olarak çalıştırılması ve askeri çatışmalarda çocukların zorla ya da zorunlu tutularak kullanılmasını da içerecek şekilde mecburî çalıştırılmaları gibi kölelik ve kölelik benzeri uygulamaların tüm biçimleri;
- ▶ Çocuğun cinsel sömürüsü, pornografik yayınların üretiminde veya pornografik gösterilerde kullanılması, bunlar için tedariki ya da sunumu;
- ▶ Çocuğun özellikle ilgili uluslararası anlaşmalarda belirtilen uyuşturucu maddelerin üretimi ve ticareti gibi yasal olmayan faaliyetlerde kullanılması, bunlar için tedariki ya da sunumu;
- ▶ Doğası veya koşulları gereği çocukların sağlık, güvenlik veya ahlaki gelişimleri açısından zararlı olan işler.

Türkiye'de çocuk işçiliğinin en kötü biçimleri olarak; 'sokakta çalışma', 'küçük ve orta ölçekli işletmelerde ağır ve tehlikeli işlerde çalışma' ve 'aile işleri dışında, ücret karşılığı gezici ve geçici tarım işlerinde çalışma' önceliklendirilmiştir.

أسوأ أشكال عمالة الأطفال

في إطار اتفاقية منظمة العمل الدولية رقم 182 ، يتم تعريف "أسوأ أشكال عمالة الأطفال " على النحو التالي:

◀ جميع أشكال الرق والممارسات الشبيهة بالرق ، مثل شراء وبيع الأطفال والتجارة بهم ، واستخدامهم مقابل الدين أو التبعية ، والاستخدام الإلزامي للأطفال في النزاعات العسكرية ، بما في ذلك الاستخدام القسري أو الإجباري ؛

◀ الاستغلال الجنسي للطفل ، واستخدامه في إنتاج المنشورات الإباحية أو في العروض الإباحية أو توريدها أو عرضها لهم ؛

◀ استخدام الطفل في أنشطة غير مشروعة، على النحو المحدد في الاتفاقات الدولية ذات الصلة ، مثل صنع المخدرات والاتجار بها ، أو توريدها أو عرضها ؛

◀ الوظائف التي تضر بصحة الأطفال أو سلامتهم أو نهم الأخلاقي ، بحكم طبيعتها أو شروطها.

أسوأ أشكال عمالة الأطفال في تركيا. "العمل في الشارع" ، "العمل في وظائف ثقيلة وخطيرة في المؤسسات الصغيرة والمتوسطة الحجم" و "العمل في الأعمال الزراعية المتنقلة والمؤقتة مقابل أجره باستثناء وظائف العائلة".

Biz Kimiz?

Afetlerden etkilenmiş toplulukların temel hak ve ihtiyaçlarına erişimlerini sağlamayı amaçlayan bir insani yardım kuruluşuyuz. 2005'ten bu yana insanlık, ayırım gözetmeme, tarafsızlık, bağımsızlık ve hesap verebilirlik ilkeleriyle Acil Yardım, Mülteci Destek, Mevsimlik Tarımda Çocuk Koruma ve Sivil Toplumda Kapasite Geliştirme çalışmaları yürütüyoruz ve hayatı destekliyoruz.

من نحن؟

نحن منظمة للمساعدة الإنسانية تهدف إلى ضمان حصول المجتمعات المتضررة من الكوارث على الحقوق والاحتياجات الأساسية. منذ عام 2005 ، ننفذ المساعدة الطارئة ودعم اللاجئين وحماية الطفل في الزراعة الموسمية وبناء القدرات في المجتمع المدني وندعم الحياة في إطار مبدأ الإنسانية وعدم التمييز والحيادية والاستقلالية والمساءلة.

www.hayatadestek.org

 /HayataDestek /Support2Life

 /HayataDestek /Support2Life

DİYARBAKIR
HAYATA DESTEK EVİ
بيت دعم الحياة في ديار بكر
Huzurevleri Mh. 53. Sk.
Surkent Dubleks
No:11 Kayapınar
+90 549 832 74 94